

Pelastetaan järvilohi!

9.00 Tilaisuuden avaus

maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö **Jaana Husu-Kallio**

Järvilohi ja taustaa tilanteeseen

Luonnonvarakeskuksen erikoistutkija **Matti Janhunen**

Pelastetaan järvilohi -kampanjan esittely

Maa- ja metsätalousministeriön erityisasiantuntija **Jouni Tammi**

Paneelikeskustelu: Mitä järvilohen hyväksi voidaan tehdä?

- **Olli Saari**, Suomen Vapaa-ajankalastajat
- **Tapio Gustafsson**, Kalatalouden keskusliitto
- **Katja Holmala**, Luonnonvarakeskus
- **Marja Rankila**, Energiateollisuus ry
- **Sampsa Vilhunen**, WWF

Kysymyksiä

Juontajina: Kalastajan Kanavan **Jyri Kuusisalo** ja **Anne-Maarit Sepling**

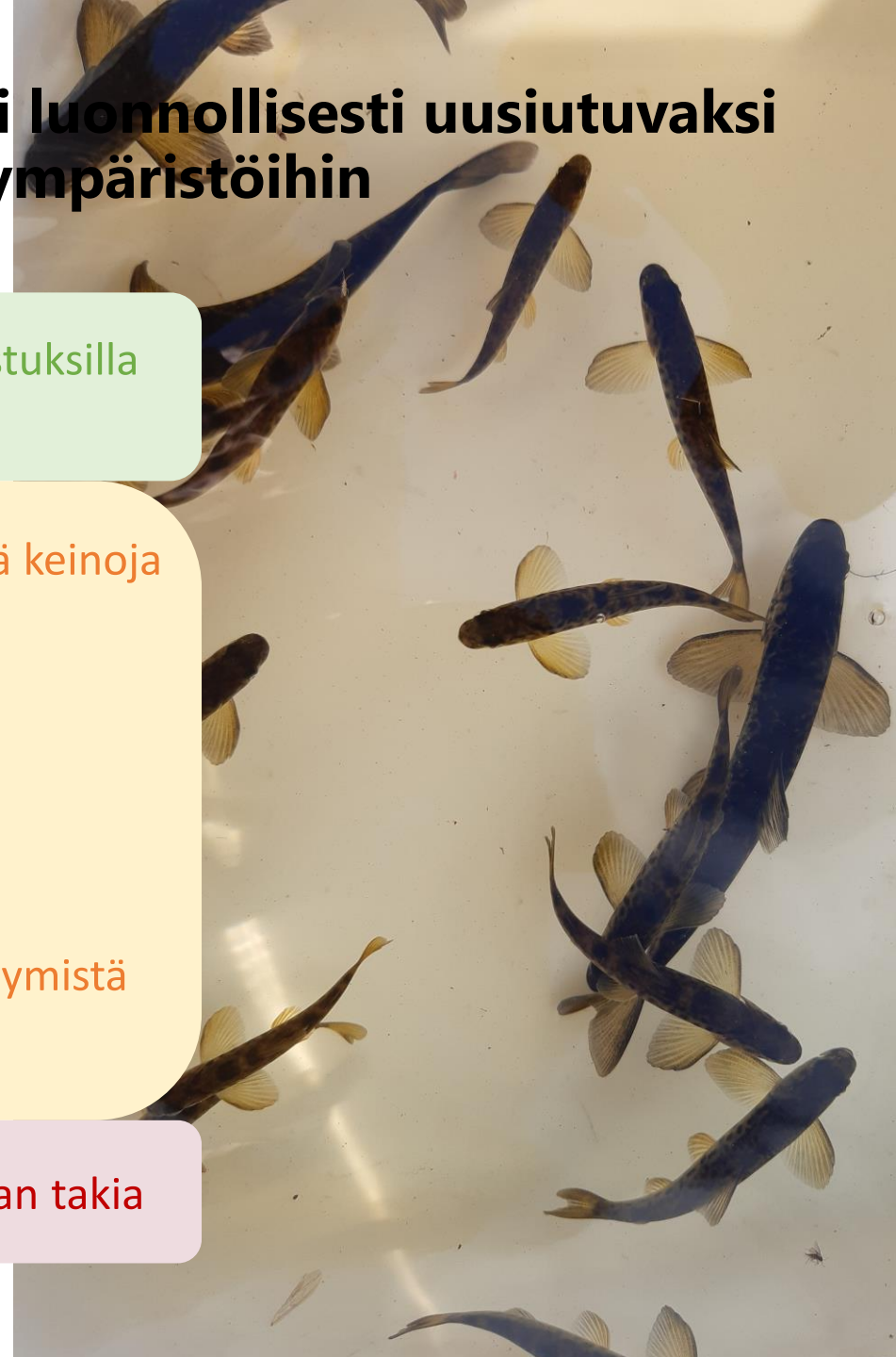
Järvilohen tilannekuva

Matti Janhunen

Pitkän aikavälin tavoitteena on palauttaa järvilohi luonnollisesti uusiutuvaksi kalakannaksi sen alkuperäisiin elinympäristöihin

- Luontaista poikastuotantoa alettu synnyttää elinympäristökunnostuksilla ja emokalojen siirroilla voimalapatojen yli
- Säilytysviljely ja vuosittaiset istutukset vielä kauan välttämättömiä keinoja kannan tulevaisuuden turvaamisessa
- Poikasia tuottavia koskipinta-aloja tarvitaan reilusti lisää
- Pysyvät ratkaisut kalojen molemminsuuntaisen liikkumisen varmistamiseksi puuttuvat
- Kalastusrajoitukset parantaneet jonkin verran järvivaiheen selviytymistä muttei riittävästi
- Viljelykiertoon perustuva säilytys vaakalaudalla vesihomeongelman takia

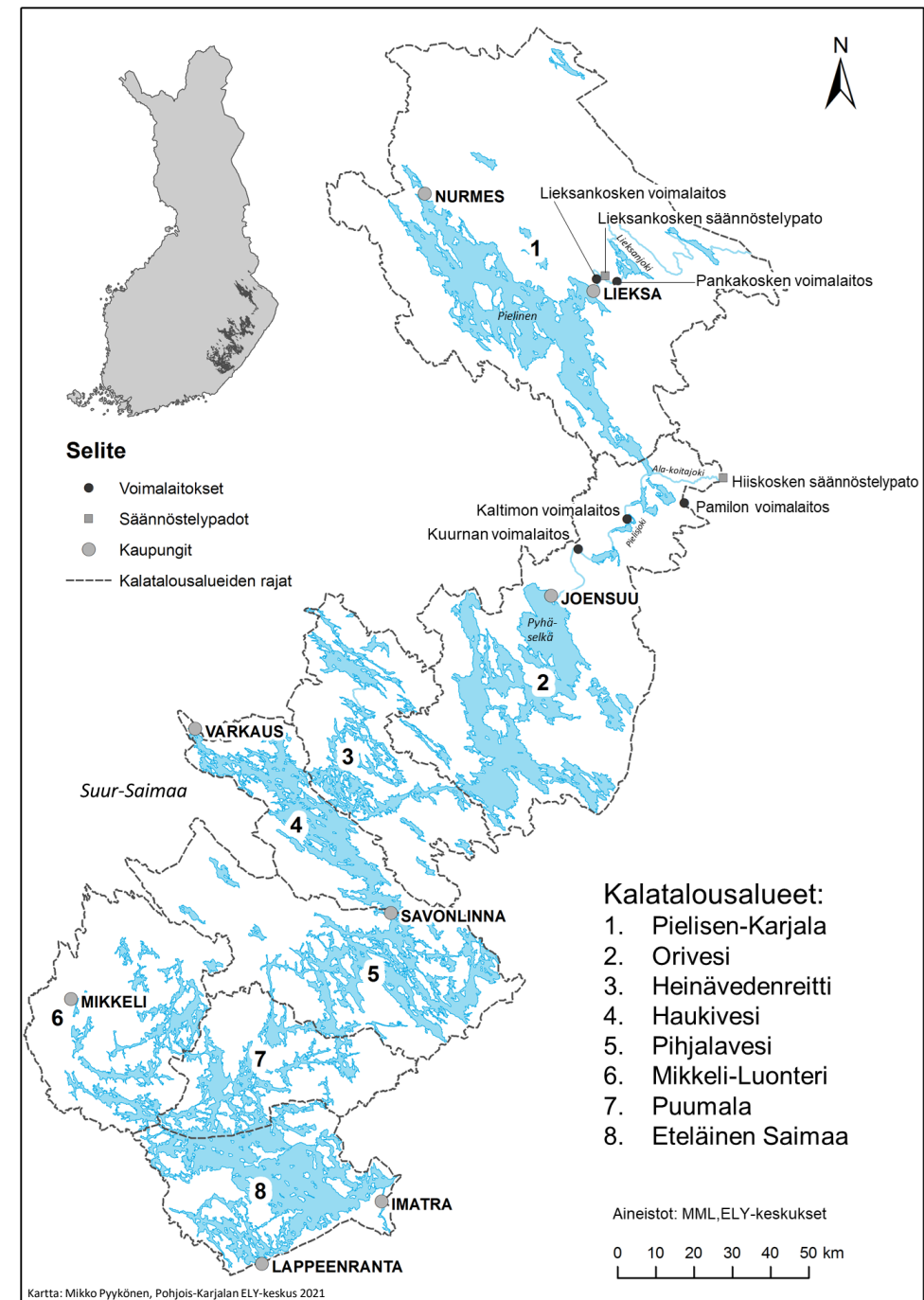

- Luonnonkierron palauttamisalueet:
Ala-Koitajoki-Pielisjoki JA Lieksanjoki yhdessä

Luontaisen lisääntymiskierron teoreettiset edellytykset:

- **50 ha poikastuotantoalaa per jokisysteemi**
  - NYT Pielisjoella + Ala-Koitajoella yht. ~ 15 ha, Lieksanjoella ~ 20 ha
- **15 000 – 20 000 smoltia / vuosi**
  - Ala-Koitajoelta saatu ~ 100 luonnonsmoltia / v
- Vähintään 2 %:n selviytyvyys smoltista kutevaksi kalaksi
> **225 – 300 kutevaa naarasta (3/4 kutijoista)**
  - Nyt istukkailla parhaimmillaankin reilusti alle 1%

Enonkosken kalanviljelylaitos

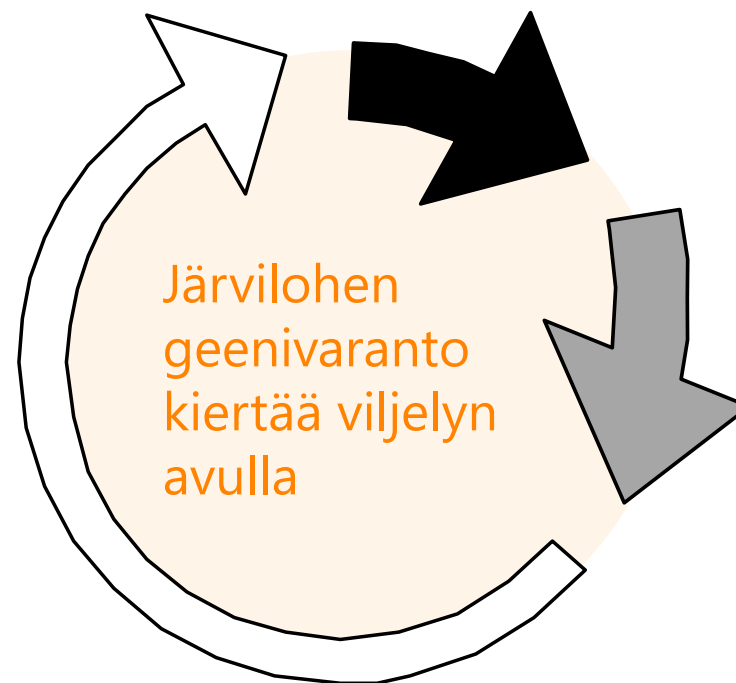

Mädintuotto
jatkokasvatukseen

Laitosemokalaston perustaminen

Tavoite väh. 100 kutuparia / v

2–3-vuotiaiden istutukset jokiin

4–6-v. kutukalojen pyynnit Pielisjoesta ja Lieksanjoesta

Vesihometauti erityisen vakava uhka järvilohen säilytykselle

- Taudinsyyt epäselviä ja todennäköisesti niitä on useampia
- Sukukypsät ja vaelluspoikaset erityisen herkkiä sairastumaan
- Suuria tappioita laitosemokalastoissa ja yksityisillä istukastuottajilla vuosista **2015–16** lähtien
  - Istutusten määrät pieniä ja niitä joudutaan aikaistamaan keväisin

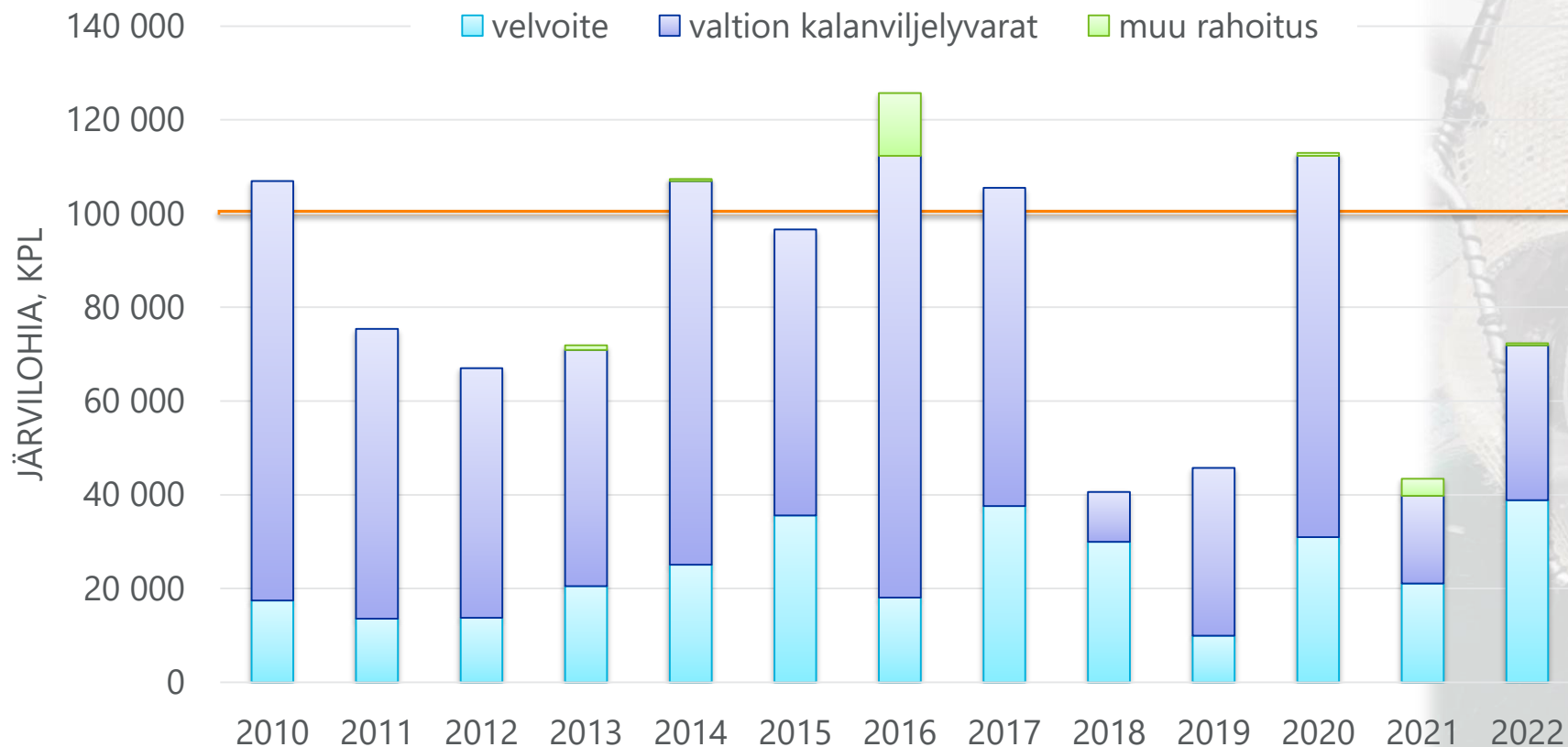
Mädintuotto ollut jo useamman vuoden luonnosta pyydettyjen emokalojen ja varalaitosparvien varassa!

Tarvitaan parempaa perusymmärrystä taudin juurisyistä ja nopeita ratkaisuja sen torjumiseksi!

2–3-vuotiaiden järvilohenpoikasten istutukset Pielisjokeen v. 2010→

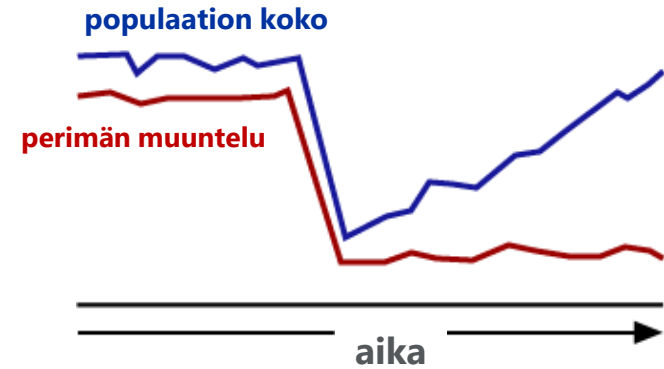
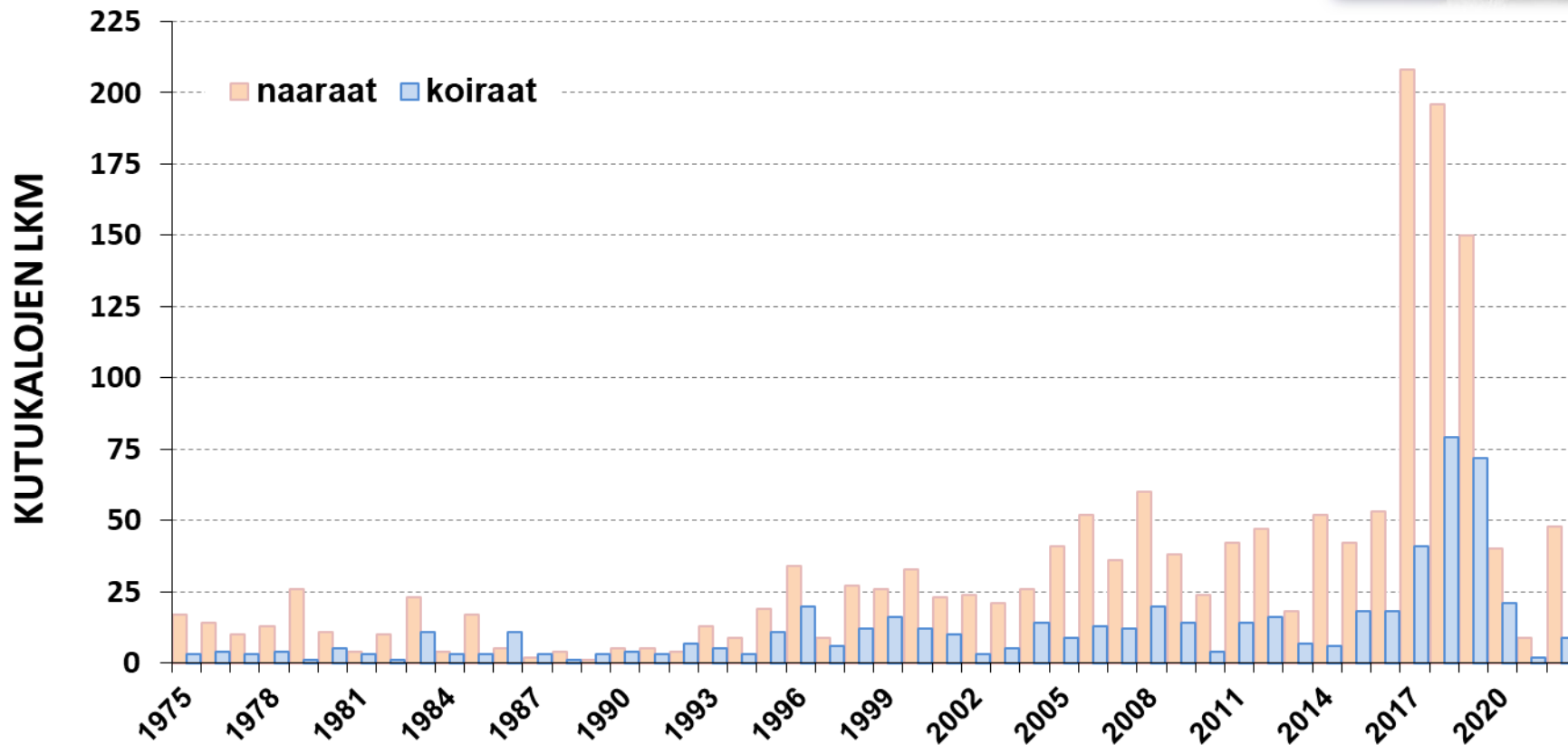

Valtion osuus istukkaista keskimäärin **2/3**

Rasvaeväleikattujen osuus keskim. vajaa **1/5**

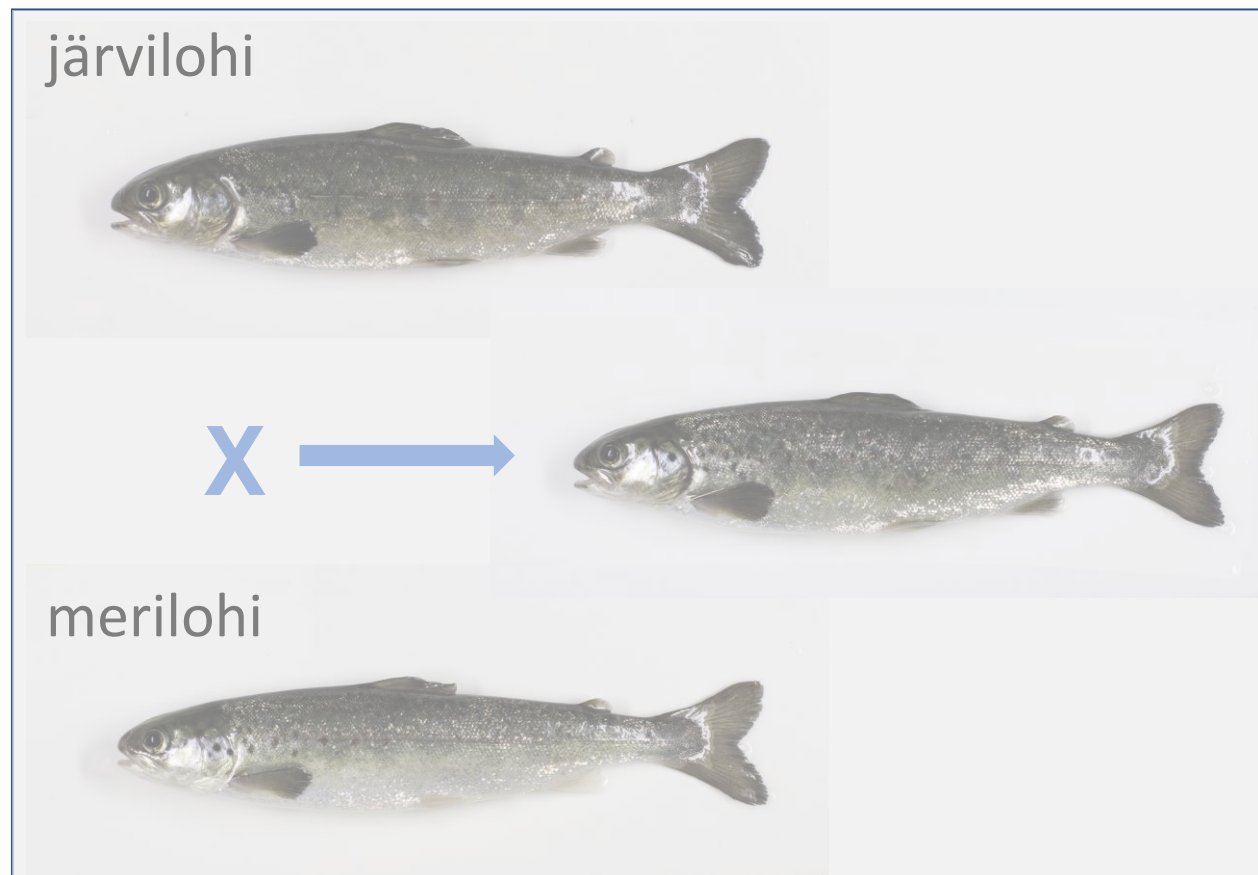

Pielisjoen istutuksista saadut järvilohen emokalat 1975 →

Järvilohen perimän monipuolistaminen (geneettinen pelastaminen)

- Vähäinen perinnöllinen muuntelu heikentää sopeutumiskykyä
- Pitkään jatkuneessa viljelykierrossa kalakannan elinkelpoisuus väistämättä heikentyy!
- Järvilohen geneettistä monimuotoisuutta voidaan vahvistaa vain risteytysten avulla
- Selvitykset järvilohen elinkelpoisuuden lisäämismahdollisuuksista läheisten merilohikantojen kanssa risteyttämällä

Mahdollinen käyttöönotettava risteymäkalasto edustaa väh. 2. takaisinristeytyssukupolvea

Kiitos!

Pelastetaan järvilohi -kampanja

- **Järvilohi ja sen heikko tila tulee saattaa suomalaisten tietoisuuteen.** Moni ei tiedä koko lajista ja vielä harvempi sen todellisesta vaarasta kuolla sukupuuttoon.
- Järvilohen pelastamisesta tulee saada yleisen keskustelun aihe sekä teema, jonka päättäjät näkevät tärkeänä edistää.
- Avaamme pelastetaan järvilohi -kampanjan. Kampanjalle on avattu omat verkkosivut sekä materiaalia kaikkien jaettavaksi.
- Tämän tilaisuuden on tarkoitus avata keskustelu järvilohesta. Saamme saman paneelin ääreen keskeisiä toimijoita.

Pelastetaanjärvilohi.fi

- Olemme julkaisseet www.pelastetaanjarvilohi.fi-sivuston
- Sivustolla avataan tiiviissä muodossa järvilohen tilaa.
- Kampanjan tunnus on ”Pelastetaan järvilohi – sisukas suomalainen”.
- Sivustoa on tarkoitus kevään edetessä päivittää ja täydentää järvilohen ajankohtaisista asioista.

Kampanjamateriaali

- Kampanjamateriaalina:
  - Logo/tunnus
  - Juliste
  - Kaksi videosarjaa
    - Päävideo + neljä tietoisua
    - Kalastajille suunnatut kaksi videota
- Kampanjamateriaalit ovat ladattavissa verkkosivuilta – kuka vaan voi välittää sanomaa järvilohesta eteenpäin!

Pelastetaan järvilohi!

Suomessa elää maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen ja äärimmäisen uhanalainen laji – sisukas järvilohi.

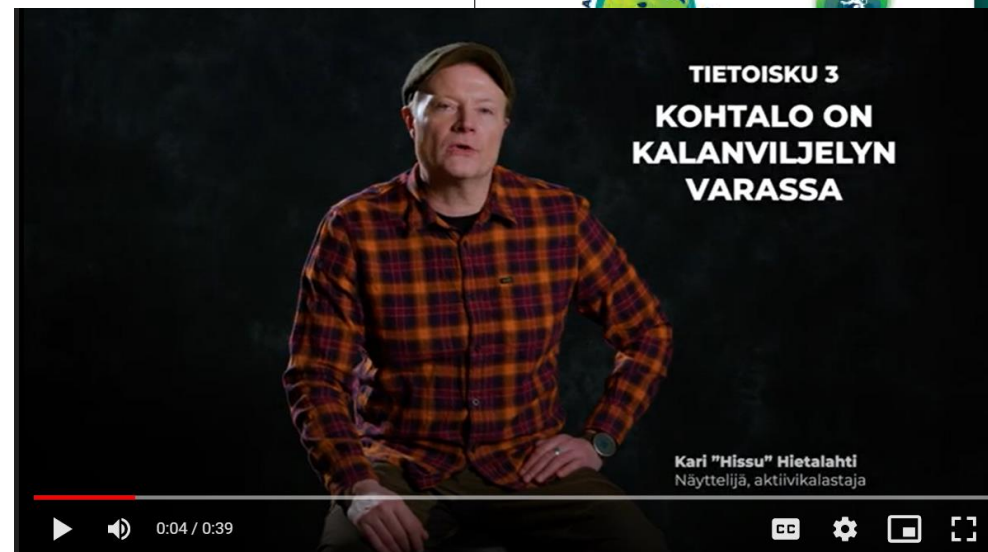
Saimaalla ja Pielisellä uivan järvilohen uhanalaisuus on elävä symboli suomalaiselle luontokadolle.

Järvilohen pelastaminen on kansallinen tehtävä, jossa onnistumiseen tarvitaan meitä kaikkia: kansalaisia, kalastajia, päättäjiä ja yrityksiä.

Miten voimme pelastaa järvilohen?

Se selviää osoitteessa pelastetaanjarvilohi.fi

Kari "Hissu" Hietalahti
Näyttelijä, aktiivikalastaja

Miten voin osallistua viestintään?

- Kerro ja jaa järvilohen sanomaa eteenpäin!
- Kampanjasivustolla on ladattavana kampanjamateriaali, jota saa jakaa eteenpäin. Tehdään järvilohesta yhteinen puheenaihe!
  - Jos jaatte omaa sisältöä, voitte tagätä MMM:n. Mielellämme tykkäilemme ja jaamme sisältöjänne eteenpäin. (TW: @mmm_fi, IG: mmm.fi)
- MMM julkaisee omissa sosiaalisen median kanavissaan sisältöä – jaa meidän sisältöjä eteenpäin
- Käytetään tunnistetta **#pelastetaanjarvilohi**
- Osallistutko mukaan? Onko sinulla kerrottavaa järvilohesta ja sen pelastamiseen liittyvistä ratkaisuista? Kampanjasivun alalaidassa on paikka niiden organisaatioiden logoille, jotka haluavat olla mukana kampanjassa ja viedä tätä sanomaa eteenpäin.

Paneeli: mitä järvilohen hyväksi voidaan tehdä?

- **Olli Saari**, Suomen Vapaa-ajankalastajat
- **Tapio Gustafsson**, Kalatalouden keskusliitto
- **Katja Holmala**, Luonnonvarakeskus
- **Marja Rankila**, Energiateollisuus ry
- **Sampsa Vilhunen**, WWF

Toimenpide-ehdotuksia

Heti – 2 vuodessa

Emokalaviljelyn ja istukastuotannon vesihomeongelmat ratkaistava nopeasti
(tutkimus, pilottihankkeet, viljelyolosuhteiden parantaminen)
→ rahoitus ja resurssit puuttuvat

ELY, MMM,
hallitus, järjestöt,
säätiöt

Kalastuksen aiheuttama kalakuolleisuus Pielisellä ja Saimaalla pitää saada laskuun
→ kalastuspaineen vähennyttävä → parantaa emokalojen paluuastetta Kuurnaan ja Lieksankoskelle
→ mahdollisuuksia emokalojen siirtoon kutualueille ja viljelyyn

Kalastajat, SVK, KKL
Rajoitukset: ELY
Kalastusluvat ja -valvonta:
Metsähallitus, KTA,
osakaskunnat
Lainsäädäntö: MMM

3–10 vuodessa

Lisääntymisalueita kriittisesti lisää, kalojen nousun ja poikasten alasvaelluksen mahdollistaminen
→ aidolle luonnonkierrolle mahdollisuus

Vesivoimasektori,
etenkin Kemijoki Oy,
Vattenfall, UPM
Energy ja Pohjois-
Karjalan Sähkö Oy

Kiitos osallistumisesta!

**Järvilohen
pelastaminen on
kansallinen tehtävä,
johon tarvitaan meitä
kaikkia.**

#pelastetaanjarvilohi

Pelastetaan järvilohi!

Suomessa elää maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen ja äärimmäisen uhanalainen laji – sisukas järvilohi.

Saimaalla ja Pielisellä uivan järvilohen uhanalaisuus on elävä symboli suomalaiselle luontokadolle.

Järvilohen pelastaminen on kansallinen tehtävä, jossa onnistumiseen tarvitaan meitä kaikkia: kansalaisia, kalastajia, päättäjiä ja yrityksiä.

**Miten voimme
pelastaa järvilohen?**

**Se selviää osoitteessa
pelastetaanjarvilohi.fi**

Maa- ja metsätalousministeriö